

Rusland heeft verreweg de grootste gasvoorraad ter wereld, maar levert beperkt aan West-Europa

Welk spel speelt Poetin met ons?

Door **MISCHA VAN DIEPEN EN EDWIN VAN DER SCHOOT**

Updated 3 uur geleden | Vandaag, 05:30 in **FINANCIEEL**

Lees voor

AMSTERDAM - Heel Europa bibbert voor een strenge winter, nu de gasvoorraden op het continent nog altijd halfleeg zijn, en de prijs van gas onverwacht de hoogte in is geschoten. De energierekening wordt voor sommige gezinnen onbetaalbaar, waarschuwen experts als TNO en Ben Woldring. Kwade genius in veel ogen is Rusland: het land met verreweg de grootste gasvoorraad ter wereld levert maar beperkt aan West-Europa. Welk spel speelt Poetin met ons?

„Die slimmeriken van de Europese Commissie hebben bedacht dat er een vrije prijsvorming op gas moet zijn”, verklaarde de Russische president Poetin de prijsrecords medio

september op een persconferentie met zijn Wit-Russische bondgenoot Loekasjenko. „En hier hebben ze hun resultaat.”

BEKIJK OOK:

Minister: bij nood Gronings gas gebruiken

Poetin is een expert in gas en olie, en hoe de grondstoffen geopolitiek in te zetten. George Verberg, oud Gasunie-topman, sloot in 1996 de eerste Nederlands-Russische gasdeal omdat hij voorzag dat het Groninger gasveld zou opraken. Ook schoof hij later bij Poetin aan tafel. Hij kent het land en zijn leiders. „Ik vrees dat er hier een spel gespeeld wordt door Poetin. Hij heeft gezegd dat met het in gebruik nemen van gaspijpleiding Nord Stream 2 de tekorten in Europa zo zijn opgelost. Terwijl deskundigen prima weten dat Nord Stream 2 daar helemaal niet voor nodig is”, zegt Verberg.

Inspanningen

Volgens de oud-Gasuniebaas is er al voldoende pijpleidingen-capaciteit. Zo is ons staatsbedrijf Gasunie – en dus de belastingbetaler – mede dankzij Verbergs inspanningen mede-eigenaar van Nord Stream 1.

BEKIJK OOK:

Russisch gas is in Duitsland ook politiek explosief

De Russen op hun beurt hebben het duidelijk niet zo op de Europese mededingingsregels. Want die vormen de laatste obstakels voor de certificering van hun Nord Stream 2, de pijpleiding die 55 miljard kuub gas uit Siberië per jaar naar Duitsland en ook het leidingennetwerk van de Gasunie moet pompen.

Nord Stream 2 is al jaren inzet van politiek geruzie tussen Europa, de VS en Rusland. Maar nu de druk op de gasketel ongekend is, neemt ook onder het Europese publiek de onrust toe: een situatie die het Kremlin in de kaart speelt.

Vloeibaar gas

De krapte op de gasmarkt is een samenloop van veel omstandigheden. De afgelopen winter duurde lang, waardoor het vullen van gasreservoirs pas laat kon beginnen. In Azië neemt de vraag naar scheepsladingen vloeibaar gas (LNG) enorm toe. En door het dichtdraaien van de gaskraan in Groningen en de toenemende behoefte aan aardgas als relatief schone brandstof, moet Europa het steeds meer buiten de deur zoeken.

BEKIJK OOK:

Al voor de zomer waren er tekenen. Gazprom, dat in meerderheid door het Kremlin gecontroleerd wordt, liet in Russische media optekenen dat het bedrijf 'slechts' 183 miljard kuub gas voor de Europese export zou reserveren in 2021, het maximum wat zonder extra Oekraïense pijpcapaciteit geleverd kan worden. Ter vergelijking: in 2019, vóór corona, ontving Europa een kleine 200 miljard. „Maar ik verwacht dit jaar enkele aangename verrassingen, waardoor de volumes mogelijk toenemen”, hintte het hoofd van Gazprom Export op de gewenste opening van Nord Stream 2, waarmee gas rechtstreeks van Rusland naar Duitsland stroomt en om Polen en Oekraïne heen.

Vraagtekens

Sommige analisten zetten nog wel vraagtekens bij de kwade wil van het Kremlin. Gazprom zou simpelweg te veel hebben geïnvesteerd in pijpleidingen, en niet genoeg nieuwe gasvelden hebben aangeboord om aan de stijgende binnenlandse én buitenlandse vraag te voldoen. Ook omdat de extreem vertragende sancties tegen de aanleg van Nord Stream 2 grote verliezen hebben veroorzaakt. „Maar er zijn zat gasproducenten in Rusland die maar wat graag een klusje zullen uitvoeren”, zegt energieanalist Jilles van den Beukel daarover.

BEKIJK OOK:

Analyse: vonnis tegen Shell opsteker Poetin, MBS en schaliecowboys

De Russische zakenkrant Kommersant zinspeelt daar ook op. Gazprom heeft het alleenrecht om gas te exporteren, maar is binnen Rusland niet de enige partij met gasvelden. Ook Rosneft, bestuurd door Poetins trouwe kompaan Igor Setsjin, kan leveren. In de achterkamertjes van het Kremlin zou onderhandeld worden om het almachtige oliebedrijf Rosneft bij wijze van 'experiment' ook 10 miljard kuub gas per jaar te laten exporteren.

„En daarom neig ik meer naar niet willen dan niet kunnen: het is echt niet zo moeilijk voor Gazprom om een beetje gas te kopen van Rosneft”, zegt Van den Beukel. „Als Poetin zou willen, zou de BV Rusland meer gas exporteren.”

Verberg sluit onkunde niet helemaal uit: „Er zijn ook berichten over technische beperkingen.”

Gereguleerde prijzen

Die onderhandelingen over exportvergunningen gaan niet over klein bier: de prijzen op de Europese markt liggen inmiddels meer dan tien keer zo hoog als de binnenlandse

gereguleerde prijzen. De verschillende kampen in Poetins entourage die aan olie en gas verdienen moeten natuurlijk wel tevreden gehouden worden.

„Ik denk wel dat de druk nu groot wordt om gas door Nord Stream 2 te laten stromen”, zegt Van den Beukel, volgens wie technisch gezien binnen een maand gas door de nieuwe leiding kan stromen. „Het ligt alleen politiek heikel omdat het gezien kan worden alsof je een knieval voor Poetin maakt. Maar daar komt het wel een beetje op neer.”

 Veilig betalen

De Telegraaf **WEBSHOP**

Cappuccino Winter Jacket

- ✓ Unisex winterjas
- ✓ Wind- en waterdicht
- ✓ 2 binnenzakken en twee zijzakken met rits
- ✓ In maat S t/m XXL

€ 39.99 ~~€ 99.95~~

[Bekijk nu](#)

[Meer van De Telegraaf Webshop](#)